

UČENIČKA ZADRUGA "GLAŽUTA"

Osnovna škola Viktora Kovačića

Hum na Sutli

LIKOVNA SKUPINA

Keramička sekcija

DIZAJN U ETNO KULTURI HRVATSKOG ZAGORJA

ETNO DIZAJN U KERAMICI

U Humu na Sutli, 18. svibnja, 2012.

ETNO DIZAJN U KERAMICI

CILJ ISTRAŽIVANJA: Želimo osmisliti i izraditi dizajn uporabnih predmeta na temelju tradicijske kulture življenja u Humu na Sutli, u Hrvatskom zagorju.

UČENICI : 1. LANA JURAK, 6. razred
2. IVANA AUGUŠTIN 6. razred
3. LUCIJA BREŽNJAK 6. razred
4. EVA NOVAK 5. razred
5. KAJA JAVORIĆ 5. Razred

MENTOR: Dragana Palčić, prof. lik. kult.

UVOD:

Etno kultura je kultura življenja - sveukupna kultura jednog kraja/regije, po kojoj prepoznamo život djelovanja i rad ljudi u tome kraju. Ona opisuje što čovjek jede, kako se oblači, kako uređuje prostor u kojem živi, što uzgaja, čime se bavi, njegovo druženje s drugim susjedima, pjevanje, ples i igra.

Elementi etno/tradicijske kulture su: puran, patka (raca), kokice, pijetao, ftiček u lugu(pjevaju - slavuji, vrapci, guguću - taubeki), instrumenti vezani za tradiciju glazbe –tamburica, bas, (bajs), harmonika, vez na narodnoj nošnji (u obliku crta - ---- -, križića- XXX i nazubljene crte – VVV), rože posađene u vrtu, stara tradicijskih kola za prijevoz ljetine. Puran je prepoznatljiva životinja u tradicijskoj kuhinji Hrvatskog zagorja (purica s mlincima). Elementi kulturnog naslijeđa su: Dvorci Hrvatskog zagorja, stare hiže, mi smo koristili motive dvoraca Mali Tabor, Veliki tabor, Trakošćan. Te elemente ukomponirali smo u motive stalka za salvete, svijetnjaka, posude za nakit, broševa, privjeska, stalka za olovke i kasice.

Motive smo izrađivali u glini koja ima tradicijsku simboličnu vrijednost zbog poznate vještine Lončarstva kao jednog od najstarijih obrta u Hrvatskom zagorju, i prepoznatljiva po iskapalištima gline koja su i danas u upotrebi. Od gline izrađivalo se je od najosnovnijeg lončarskog posuđa (lonci, šalice, vrčevi), posuda (zdjele) za spremanje ljetine (žita i kukuruza), octa, dekorativne predmete (igračke, fučke) u obliku životinja – purana, kokica, pjetla, zeca, ptice iz kojih su se ispjevale pjesme (vre ftičeki spiju, kak' taubeka dva -“črni je maček hodil po krovu...“, do smjese za oblaganje, žbukanje (šlopanje) zidova kuća.

Na početku istraživanja najviše su nas zanimala informacije o onome što čovjek jede, kako uređuje prostor oko sebe i kako se oblači. Posudili smo elemente etno/tradicijske kulture i ukoristili ih za izradu uporabnih predmeta putem dizajna. Dizajn u našim uporabnim predmetima oživio je u obliku praktičnih, ali i kreativnih idejnih rješenja s etno/tradicijskim motivom. Pridržavali smo se vrijednosnih smjernica u dizajnu – praktično = dekorativno. Pod praktičnim - podrazumijevali smo funkcionalnost (uporabnost) proizvoda, što znači npr. stalak za salvete, morao je imati praktičan i funkcionalan utor u koji ćemo smjestiti salvete, da one u njemu

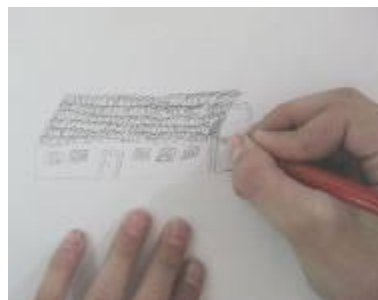
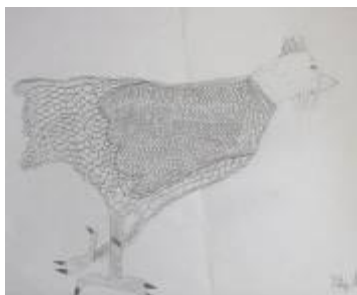
pravilno i prema našoj želji budu smještene. Kasice imaju funkciju čuvanja novca i štedljivosti, i mi smo se te funkcije značenja pridržavali, promijenili smo joj samo oblik u purana, patke, kokice, pijetla, ptice. Kasica je predmet koji se koristio u novije vrijeme i simbol je suvremenog načina života, a mi smo oblikom i dekoracijom kasice spojili tradicionalne i suvremene elemente, što je i osnovni smisao etno dizajna u keramici, tj siromaštvo i neimaštinu smo poistovjetili sa simbolom štedljivosti i skromnosti putem kasice kao elementa prepoznavanja.

PRAKTIČNI RAD:

1.FAZA:

Elemente etno motiva za kasice, svijećnjaka, stalka za salvete, stalka za olovke, posude za nakit, broševe i privjeske, izradili smo u tehnici olovke i na papir crtačkim teksturama prenosili na motiv.

Osmišljavanje i crtanje motiva u tehnici olovke

2. FAZA:

Za oblikovanje koristili smo dvije vrste gline – terakotnu glinu (peče se na 870°C) i bijelu glinu (1000°C). Odabrane motive oblikovali smo u glini na način da poštuju elemente oblikovanja glinom i elemente plastičkih tekstura likovnog jezika.

Oblikovanje stalka za salvete

Oblikovanje kasice-kokice

Oblikovanje posude za nakit u motivu ženske i muške figure narodne nošnje zagorja

3. FAZA:

Elemente plastične teksture primijenili smo na površini oblikovanog osnovnog oblika, urezivanjem drvenim nožićem i utiskivanjem, a nakon što se je proizvod na pola osušio dovršili smo proizvod retuširanjem.

Urezivanje i utiskivanje plastične teksture (taktilno obrađena površina)

4. FAZA:

Pečenje – je postupak gdje je glina dobila svojstvo čvrstoće i tvrdoće i mogućnost za daljnju obradu oslikavanjem glazurama.

Glineni proizvodi koji nakon pečenja poprimaju crvenu boju nazivaju se terakota, tako da i glinu nazivamo terakotna glina.

5. FAZA

Glaziranje pečenih proizvoda

Glazurama smo oslikavali pečene proizvode, glazure - boje za oslikavanje gline nakon pečenja,(engobe boje za oslikavanje svježe i sušene gline prije pečenja).

Na osnovu pripremljene skice pečene proizvode oslikavali smo elementima etno veza.

Pripremanje glazure – boju u prahu pomiješali smo s vodom, da dobijemo jednoliku tekuću smjesu sličnu gustoći mlijeka. Za osnovnu podložnu glazuru koristili smo bijelu, i nanosili je tehnikom umakanja i prelijevanja proizvoda, a kistom oslikavali detalje s motivom etno veza.

6. FAZA:

Pečenje glaziranih proizvoda u keramičkoj peći, te gotovi pečeni glazirani proizvodi.

ZAKLJUČAK

Proizvode koje smo dobili pečenjem usporedili smo s našim skicama i odabrali najbolje riješene proizvode za izlaganje na Božićnom sajmu u Humu na Sutli 17. 12. 2011., te Uskrsnom sajmu u Humu na Sutli, 30.3.2012. i u Breznom 31.03. 2012.

Posebno su bili zainteresirani kupci za naše proizvode u etno dizajn u keramici – kasice za Božić i stalke za svijeće i kasice sa likom kokica, zeca, purana, za Uskrs.

Budući da smo uspješno bili zamijećeni u prodaji naših etno proizvoda kao idejnog rješenja, što nam je pobudilo daljnju želju za još većim izazovom u izradi sličnih rješenja.

Dragana Palčić, prof. lik. kult.